

Газет 1935 жылғы қазан айынан шығады

Алакөл

Аудандық қоғамдық-саяси газет

Районная общественно-политическая газета

№4 (7884) 25. 01. 2020.
Сенбі / Суббота

Жылдағыдай барлық деңгейдегі әкімдердің тұрғындар алдындағы есеп берулері басталды. Биылғы бір ерекшелік, өңір басшысы күн сайын тек екі округтің жұртшылығымен кездесіп, жиыннан кейін қабылдау өткізуде. Мұң-мұқтажын айта келгендердің мәселелерін мұқият тыңдап, тиісті бөлім, мекеме басшыларына тапсырма беруде.

Ынталы ауылдық округі

Бұдан бұрынғы жылдары кезек көштің соңында келетін бұл жер биыл беташар мәртебесіне ие болды. Жиналғандар округ әкімі Р.Мамырбековтің есебіне қанағаттанарлық деген баға берді. Жылдан-жылға халық саны өсіп келе жатқан елді мекеннің сұранысы да көбейе түсуде. Тұрғындардың басым бөлігін оралман ағайындар құрайтын ауылдың бүгінгі тыныс-тіршілігіне қан жүгірген. Мал бағып, жер өңдеп, күнкөріс жағын күйіттемесе ішіп-жемді ешкім әкеліп бермейтіндігін түсінген ынталылықтар таңның атысынан күннің батысына дейін білек сыбана еңбек етіп, соның жемісін жеуде. Оған дәлел ретінде кейбір азаматтардың өз қора - қопсысында 450-ден астам ұсақ мал өсіріп отырғанын айтсақ та жеткілікті. Бұл әркімнің қолынан келе бермейтін шаруа.

Ауылдың көркі де біршама жақсарып қалды. Орталық көшеге түнгі шамдар орнатылып, мешіт бой көтерді. Жергілікті бюджеттен 60 млн. теңгеге жуық қаражат бөлініп, мәдениет үйі жөнделуде. Тұрғындардың өз күштерімен аллея жасасақ деген ойлары бар. Элеуметтік-эко-

Қамысқала ауылдық округі

Аталған округ әкімі А.Бүтіншінов өз сөзінде 2019 жылы атқарылған жұмыстар легімен таныстырып, алдағы жоспарларымен бөлісті. Негізінен округ тұрғындарының тұрмысы көңілге қонымды. Белгіленген жоспарлар да артығымен орындалып, жақсы көрсеткіштерге қол жеткізген.

Есепті жылда атқарылған жұмыстарға тоқтала кетсек, округте 1000 бас ірі қара мал, 430 жылқы, 200 ұсақ мал тіркелген. Былтырғы есептік кезеңмен салыстырғанда мүйізді мал 20, жылқы 128 басқа өскен. Биылғы мал қыстату науқанына 3520 тонна шөп және 52 тонна құрама жем дайындалған. Сондай-ақ «Алакөл флэш» ЖШС осы жылы 20 млн. теңгеге ірі қара мал сатып алуы жоспарлап отыр.

2019 жылы аудан бойынша 380 тонна балық аулауға рұқсат берілген. Ауылдағы «Алакөл балығы» ЖШС 133 тонна балық өңдеп, Қазақстанның ішкі нарығына жіберген. Алакөл ауылында «Әділ» шаруа қожалығының инкубаторы 3,5 млн. сазан балығының шабақтарын көлге жіберген.

Әкімдер есеп беруде

Өзара түсіністік жағдайда

номикалық көрсеткіштердің барлығы дерлік орындалуда. Жалпы жағдай жаман емес. Тек округ аумағында егістік, жайылымдық жердің аздығы істі ілгерілетуге қолбайлау жасауда. Аудан әкімі Ә.Жақанбаевтың қабылдауына жазылған 13 адамның көпшілігі осы мәселені қозғады. Енді бір азамат ата-аналардың атынан балаларының спортпен, оның ішінде күреспен айналысуларына мүмкіндік туғызылса деп өтініш айтты. Өңір басшысы мәдениет ошағы жөнделіп біткен соң соның бір бұрышынан орын бөлуді округ әкіміне міндеттеп, «Ұшқын» шаруа қожалығының жетекшісі А.Ділдебаевқа 1 млн. теңгеге күрес кілемін сатып әперуге қолқа салып, уәдесін алды.

Ырғайты ауылдық округі

Келесі кезекте аудан әкімі ат-

Округ бойынша жеке меншік автокөлік салығы 2 млн. 777 мың теңгені құрап, жоспар 148,4% орындалды.

Ауылда көптен бері шешімін таппай келе жатқан негізгі мәселе су ішінде тұрған электр бағанала-

ры болған. Өткен жылы аталған тақырыпқа нүкте қойылып, 100 бағана жол шетіне шығарылды. Сонымен қатар жаңа электр стансасы Алакөл ауылының маңына орналастырылды.

Облыстық маңызы бар жолдар бойынша Үшарал-Қамысқала тас

басын тіреген округтің әкімі Д.Мұқабаевтың былтырғы жылдың соңында тәуелсіздік күніне орай мемлекет басшысының Құрмет грамотасымен марапатталуы тек әкімнің ғана емес бүкіл

жолының 6 шақырымына жөндеу жұмыстары жүргізілді.

Ауылда 175 үйге су кіргізіліп, 2019 жылы ауыз су жүйесі толық жөнделуден өткен. «Өңірлерді дамыту» бағдарламасы аясында 5 млн. 300 мың теңгеге спорт

алаңы да салынды.

Денсаулық сақтау саласына келетін болсақ, фельдшерлік-акушерлік пунктін салу үшін жер телімі бекітіліп, берілген.

Өз кезегінде сөз алған аудан әкімі Ә.Жақанбаев өңіріміздің 2019 жылғы даму даңғылына

жұртшылықтың еңбегіне берілген баға деуге тиіспіз. Өйткені округке қарасты екі елді мекенде де туризм саласы жылдам дамуда. Әсіресе Ақши ауылындағы оңды өзгерістер көз қуантады. Көл жағалауындағы көшелер асфальтталып, түнгі жарықтар орнатылып, ағаш көшеттері отырғызылып, заман талабына сай демалыс орындары бой көтеруде. Инфрақұрылымның жақсаруы келушілердің легін көбейтуде. Демеушілердің көмегімен зәулім мешіт тұрғызылып, пайдалануға берілді. Көктұманың да екі-үш көшесіне асфальт төселді.

Жергілікті округ әкімінің атқар-

ған ісі мен алдағы жоспары баршаға ұнады. Осы жерден шыққан кәсіпкерлерді көмекке шақырып, көпшіліктің күшімен көл жағалауына баратын жолдарды реттеп, спорт кешенін салсақ деген ойла-

тоқталып, жуық жылдарға арналған жоспарларымен бөлісті.

Сондай-ақ ауыл халқын жеке-лей қабылдап, көптеген сауалдарына жауап берді.

Ақтүбек ауылдық округі

Округ басшысы Қ.Тұрлыбеков өз баяндамасында өткен жылдың қорытындысымен таныстырып, әр салада атқарылған жұмыстарды жіпке тізіп шықты.

Таразыға түскен жылды тарқатар болсақ, округте өткен 2019 жылы барлық негізгі бағыттар бойынша экономикалық өсу қарқыны сақталған. Өткен жылы республикалық бюджеттен 2 млн. 267 мың, жергілікті бюджеттен 17 млн. 284 мың теңге бөлініп, қаражат толықтай игерілген.

2019 жылы 1928 гектар жерге ауыл шаруашылық дақылдары себіліп, 2018 жылмен салыстырғанда 75 гектарға артқан. Шаруа қожалықтары 90 гектар жерге күздік бидай, 55 гектарға жаздық арпа, 1661 гектарға қытай бұршағын (соя), 91 гектарға көп жылдық шөп (жоңышқа), 120 гектарға күздік бидай, 31 гектарға бақша дақылдарын сепкен.

рын өңір басшысы басқаларға үлгі тұтуға тұрарлық екенін атап өтті.

Аудан әкімі Ә.Жақанбаев мырза өз баяндамасында «Ауыл - ел бесігі» бағдарламасының аясында Қабанбай, Бескөл, Достық, Көктұма, Тоқжайлау ауылдарында әр жыл сайын кезекпен үлкен жұмыстар атқарылатынын тілге тиек етті. Биыл Ақши, Көктұма елді мекендерінде 13 шақырым көл жағалауын бекіту басталмақ. Алғашқы 8 шақырымына 4 млрд. теңге қаражат бөлініп, мердігер де белгілі болды. Сондай-ақ Ақшиден Достыққа дейінгі жолды күрделі жөндеуден өткізу қолға алынбақ. Көктұма-Тоқжайлау жолына асфальт төселіп, көпірлер салынбақ. Ақшиден теннис корты, жағалау волейболын және футбол ойнауға арналған алаңдар мен жазғы концерттік залы, бассейні бар саябақ көпшілік игілігіне берілмек. Бұған қоса аудан әкімі «Қазақстан темір жолы» АҚ басшылығымен Көктұма ауылының маңында пойыз тоқтайтын аялдама жасау, оған баратын жолды тас төгіп, реттеу мәселелері көтеріліп жатқандығын айтып, жұртты бір серпілтіп тастады.

Екі кездесудің барысында да өңір басшысы атқарып жатқан жұмыстарға оң баға беріп, бірқатар қариялар алғыстарын айтты.

Қос округтегі басқосуға облыстық құрылыс басқармасының басшысының орынбасары М.Нүсіпбаев қатысты.

А.ЖАҚЫПБЕК.

Округ бойынша алынған субсидия (гербицид алуға) көлемі 538 мың теңгені құрады. Мал шаруашылығын дамыту мақсатында «Сая» жеке кәсіпкерлігі «Алакөл» несие серіктестігінен 1 млн. 600 мың теңге несие алып, жұмысын жүргізуде. Қысқы мал азығын дайындау жұмыстарына тоқталсақ, 2100 тонна табиғи шөп, 675 тонна көп жылдық шөп (жоңышқа) және 850 тонна сабан, 300 тонна құрама жем дайындалған.

«Нәтижелі жұмыспен қамтуды және жаппай кәсіпкерлікті дамытудың 2017-2021 жылдарға арналған» бағдарламасы аясында «Аман» ЖК 2,1 млн. теңге несие алып, ірі қара малының басын көбейткен.

Бұдан кейін сөз алған өңір басшысы Ә.Жақанбаев ауданда атқарылған жұмыстарды баяндап, алдағы жоспарлармен таныстырды. Жиын соңында тұрғындарды қабылдап, баспана, жұмыс, жер мәселелерімен келген бұқараның талап-тілегіне тиісті жауаптар берді.

Н.МАҚСАТҰЛЫ.

Халық оң бағасын берді

2019 жылғы даму перспективаларына назар аударсақ, «Кеден-ТрансСервис» АҚ мекемесі 582 млн. теңгеге жұмысшыларға арнап 54 пәтерлі жатақхана салып, биыл қолданысқа беруді жоспарлап отыр. «Тенгри Достық» ЖШС 200 млн. теңгеге 3,3 шақырымды құрайтын темір жол тұйығы мен әкімшілік кешені құрылысын аяқтады. 2019 жылы қолданысқа беріліп,

тұйығы және локомотив тұрағы ғимаратының құрылысын салды. «Теміржолсу-Алматы» ЖШС 3,2 млн. теңгеге су құбырларына күрделі жөндеу жұмыстарын жасады. Бүгінгі күні Абай, Т.Рысқұлов, Бәкіров, Д.Қонаев, Әлібаев көшелеріне орта жөндеу жұмыстары жүргізілген. Сонымен қатар Т.Рысқұлов, Бәкіров, Әлібаев көшелерінің түнгі жарық шамдары ауыстырылып, 3 көшеге 71 бағана орнатылды. «Теміржолшылар» саябағына жергілікті бюджеттен 5,1 млн. теңге бөлініп, ағымды жөндеу жұмыстары істелді. «Оспанова» ЖК жеке қаражатына 20 млн. теңгеге Достық ауылында наубайхана салуда. 2020 жылы іске қосылады деп жоспарлануда.

Келесі кезекте сөз алған аудан басшысы Ә.Жақанбаев өңіріміз-

сақ, 2020 жылы сан уақыттардан бері халықтың көмейінде іркіліп, жауыр болған жол мәселесінің шешілетіні баяндалды. Атай кетсек, «Үшарал-Достық» бағытындағы күре жол күрделі жөндеуден өтіп, халық біраз машақаттан құтылатыны айтылды. Сондай-ақ ауыл ішінде алып дене шынықтыру және сауықтыру кешені салынып, оған 1 млрд. теңгеден астам қаражат жұмсалатынын тілге тиек етті. Бұл өз кезегінде алты мыңға жуық халқы бар округте спорттың дамуына, жастардың бос уақытын тиімді пайдаланып, салауатты өмір салтын насихаттауға таптырмас дүние екендігі рас.

Баяндама барысында аудан әкімі әлеуметтік азық-түліктің бағасын қадағалау жұмысы өз дәрежесінде атқарылмай отырғанын айтты. Соның ішінде ас-

ды қатаң тапсырды. Сондай-ақ Достық №11 орта мектебіндегі асхана жағдайын, ауылдағы аурухана ахуалын сынға алды. Жиналғандар тарапынан көріз жүйесіндегі олқылықтар мен жарық мәселесі көтеріліп, тиісті жауаптар берілді.

Артынша аудан әкімі ауыл халқын жеке-жеке қабылдап, түрлі мәселелер көтерілді. Солардың ішінде ең өзектісі баспана, жер және жұмыс тақырыптары болды. Бірі пәтер жағалап, бір бөлмелі болса да үй сұраса, екіншілері баспанасының тарлығын айтып, мұңдарын шақты. Өңір басшысы бұған қатысты жұмыстар атқарылып жатқанын және әп дегеннен барлығына үй бере салу мүмкін еместігін жеткізді. Заң шеңберінде, кезекке сәйкес, уақытылы жұмыс атқарылатынын айтты. Жұмыс және жер мәселесімен келген көпбалалы аналардың да сұрақтарына тұщымды жауаптар беріліп, мәселені шешу тиісті мекеме басшыларына тапсырылды.

А.ЕСЕНБЕКОВ.

Достық ауылдық округі

Өңір басшысы Ә.Жақанбаев аудан орталығынан ең шалғай орналасқан Достық ауылдық округіне ат басын тіреп, халық алдында 2019 жылы атқарылған жұмыстар бойынша есеп берді.

Шекара шебінде орналасқан кент тұрғындары жиынға жұмыла келмесе де, мектептің мәжіліс залы толғандай болды. Бұл жөнінде аудан әкімі де ескерту жасап, есептік жиынға халық көптеп жиналса, біршама мәселелер көтерілетінін жеткізді.

Алғашқы болып мінбер төріне көтерілген Достық ауылдық округінің әкімі Р.Құрмаев мұнда ауысып келгеніне көп болмаса да, бар қажыр-қайратын салып еңбектеніп жатқаны байқалды. Бұл елдің алғысы мен оң пікірінен де аңғарылып тұрды.

Достық ауылдық округінің

20 адамға жұмыс орны ашылды. «Достық Каргоссервис» ЖШС-і 656 млн. 232 мың теңгеге 3,5 шақырымды құрайтын темір жол

де өткен жылы атқарылған ілкімді істерді шолып, алдағы жоспарлар легімен де бөлісті. Нақты осы округке тоқталар бол-

атасы саналар нан бағасының тиісті мөлшерден асып кеткендігі ескертіліп, наубайханаларға әлеуметтік ұн жеткізу ісін қолға алу-

Арқарлы ауылдық округі

Округ әкімі Б.Қожабеков тұрғындар алдындағы есептік кездесуде атқарылған жұмыстарға тоқталып, ағымдағы жылдың басты жоспарларымен бөлісті.

Аудан басшысы Б.Қожабековке бүгінгі таңдағы шағын және орта бизнес саласына мемлекет тарапынан беріліп отырған мүмкіндіктердің назардан тыс қалып отырғандығын, насихат жұмыстарының тиісінше ұйымдастырылмағандығын атап, сынға алды. Сонымен қатар бос жатқан суармалы алқапты кәдеге жарату жайында ескерту жасап, кемшіліктен қорытынды шығару қажеттігін айтты.

Аталмыш округтегі жиында ауыл тұрғындары тарапынан табын жайылатын жердің басым бөлігі жеке кәсіпкерлердің қарамағына өткендігі, көше асфальті мен жарығы, ауыл жастарына спортпен шұғылданатын арнайы ғимараттың және жедел жәрдем көлігінің керектігі айтылды.

Жиналғандардың өтініш - тілектеріне құлақ асқан өңір басшысы ағымдағы жылы Рахимов және Уалиханов көшелеріне асфальттау жұмыстары жүргізілетінін және жарық орнатылатынын, канал қазу жұмыстары көктем айларынан бастап жалғасын табатынын, жедел жәрдем көлігінің берілетіндігін жеткізді. Сондай-ақ алдағы уақытта Арқарлы ауылының

әлеуметтік көмек, егін егу үшін жер телімін алуға көмектесуді сұрады. Аудан әкімі әр азаматты мұқият тыңдап, олардың өтініштерін шешу жөнінде тиісті мекеме басшыларына тапсырма берді.

Еңбекші ауылдық округі

Округ әкімі Қ.Сағымбеков тұрғындарды атқарылған жұмыстар легімен таныстыру барысында өткен жылы атқарылған жұмыстардың әлдеқайда ауқымды болғанын аңғарды. Сондай-ақ 2020 жылдың көктем айларынан бастап ауыл азаматтарымен бірі-

Байбала көшелеріне асфальт төсеу ісі қолға алынатынын жеткізді.

Жергілікті әкім Қ.Сағымбековтің жылдық есебіне риза болған аудан басшысы Ә.Жақанбаев еңбекшіліктерді аймақтың әлеуметтік-экономикалық дамуына бағытталған жұмыстармен және алдағы жоспарларымен таныстырып өтті.

Аталмыш кездесуге жиналған халықтың қарасы көп болды. Кездесу барысында тұрғындар округтегі Байбала көшесіне трансформатор орнатуды, аталған көшеге ауыз су жетіспейтіндігін, ауылдық амбулатория ғимаратына күрделі жөндеу жұмыстарын жүргізу, жедел жәрдем көлігінің қажеттігі мен азық-түлік бағасының тұрақсыздығын айтып, көмек сұрады.

Тұрғындар тарапынан түскен сұрақтар мен сұраныстар бойынша аудан әкімі тиісті жауаптар беріп, бөлім, мекеме басшыларына тапсырмалар жүктеді.

Соңында өңір басшысы тұрғындардың мұң-мұқтажын түгендеп, көмекке зәру еңбекшіліктердің тілегін тыңдады. Оған аудандағы бөлім, мекеме басшылары мен тиісті орган қызметкерлері қатысты. Қабылдауға 15 адам келді. Басым көпшілігінің сұранысы жер телімі, баспана және жұмысқа тұру мәселесі болды.

М.НҰРҚАСЫМОВА.

маңынан 50 мың қойға арналған ферма ашу жоспарда бар екендігін айтып, халықты бір қуантып тастады.

Артынша жаңа формат бойынша өткен жеке қабылдауға 6 адам жазылды. Келген азаматтардың басым бөлігі жұмыс,

гіп қатымхана салу, көше жарық шамдарын орнату, әкімшілік ғимаратына күрделі жөндеу жұмыстарын жүргізу және М.Әуезов пен

Предостережь от дарения и принятия подарков

В преддверии новогодних праздников Департамент Агентства Республики Казахстан по противодействию коррупции (Антикоррупционная служба) по Алматинской области предостерегает граждан, государственных служащих, а также работников квазигосударственного сектора от дарения и принятия подарков.

В соответствии с Законом о государственной службе эти действия расцениваются как дискредитирующие государственную службу.

Законодательством о противодействии коррупции за дарение должностному лицу подарка стоимостью меньше 2 МРП (5 050 тенге), предусмотрен административный штраф в размере 200 МРП (505 тысяч тенге), а за получение подарка госслужащим – в размере 600 МРП (1 млн 515 тысяч тенге).

Подарок стоимостью выше 2 МРП может повлечь уголовную

ответственность. Подарки, поступившие без ведома государственного служащего, а также полученные им в связи с исполнением соответствующих функций, подлежат в семидневный срок безвозмездной сдаче в специальный госу-

дарственный фонд, а оказанные государственному служащему при тех же обстоятельствах услуги должны быть оплачены им путем перечисления денег в республиканский бюджет.

Кроме того, и члены семьи государственного служащего не вправе принимать подарки и услуги, приглашения в туристические, лечебно-оздоровительные и иные поездки за счет физических и юридических лиц, с которыми указанное лицо связано по службе.

Принятие презента либо скромной пресловутой корзины угощений, будет расцениваться как грубейшее нарушение антикоррупционного законодательства и этики государственного служащего.

Департамент Агентства Республики Казахстан по противодействию коррупции (Антикоррупционная служба) по Алматинской области.

Программная статья «Взгляд в будущее: модернизация общественного сознания» полагает изменение в национальном сознании, отличительной чертой программы модернизации общественного сознания, предложенной Елбасы, является приверженность национальному коду, сохранению своей культуры, внутреннего ядра национально-го «Я». В ней указаны конкретные пути и решения в повышении национального духа в XXI веке.

Это сохранение культурной идентичности, а точнее, отказа «от ряда архаических и не вписывающихся в глобальный мир привычек и пристрастий» (стереотипов) и как указывает далее Н.Назарбаев, сохранение того ценного, что является условием нашего дальнейшего развития – одним словом, национальный дух, должны вечно оставаться с нами. Это культ знания, развитие нового качественного образования, использующего современные технологии и опыт развитых стран, а также мотивация молодежи на образование как фундаментальный фактор конкурентоспособности и успеха в будущем. Открытость сознания, способность осуществлять коммуникации и работать в глобальном мире, готовность к принятию технологических

Комплексная стратегия модернизации

прорывов. Надо сказать, что по своему содержательному потенциалу – это программный документ, являющийся составной частью комплексной стратегии модернизации Казахстана.

Если мы ставим целью развитие нашей страны, вхождение в тридцатку развитых государств мира, то наряду с процессами обновления в политической и экономической сферах необходимо формирование новой модели сознания и мышления. Все шесть направлений духовной модернизации общественного сознания, обозначенные Елбасы – конкурентоспособность нации, прагматизм, сохранение национальной идентичности, культ знания, эволюционное развитие Казахстана и открытость сознания, определяют ориентиры развития культурной политики Казахстана.

Современникам важно сконцентрироваться и адаптироваться к новым условиям, взяв лучшее из того, что несет в себе новая эпоха. Ведь перед нами амбициозная задача- Казахстан должен быть известен в мире не только полезными ископаемыми и мирными инициативами, но и своей уникальной историей и культурным наследием.

Большое внимание в рамках развития духовной культуры отводится патристическому воспитанию. Казахстанский патриотизм является новой парадигмой государственной политики и идеологии нашей страны. Он относится к основополагающим принципам на-

шего государства. Каким должен быть сегодня тот, кто называет себя настоящим казахстанцем? Это образованный, креативный, конкурентоспособный, открытый мировым инновациям лидер, беззаветно любящий и испытывающий гордость за свою Родину. Лидер – деятельность которого направлена на созидание. Для государства является приоритетом всесторонне развитая молодежь, которая в дальнейшем станет у руля и продолжит эстафету, при возможности преемственности поколений, укрепления позиций государства на международной арене.

Вместе с тем к меняющимся условиям необходимо адаптироваться, сконцентрироваться, чтобы перенять все то новое, что несет в себе новая эпоха, отказавшись от архаических пережитков прошлого, не вписывающихся в глобальный мир привычек и пристрастий.

Как видим, Президентом указаны направления модернизации общественного сознания и задача казахстанцев достойно реализовать их. Сжатое историческое время движется вперед с космической скоростью, а самое главное, конечно же, войти в тот круг высокоразвитых прогрессивных стран. А это возможно только в том обществе, где духовные ценности и приоритеты будут правильно и корректно расставлены.

В.АЛЕКСАНДРОВА.

Что нового в текущем году?

С нового года начнет действовать система обязательного медстрахования, повысятся пособия и зарплаты, а также нас ждет ряд других изменений.

Так, с нового года прожиточный минимум для исчисления социальных выплат повысится почти на 1500 тенге и составит 31 183 тенге, месячный расчетный показатель будет в размере 2 651 тенге. А минимальная заработная плата останется на прежнем уровне – 42 500 тенге.

Месячный размер денежной компенсации на оплату аренды и коммунальных услуг военнослужащим и сотрудникам специальных государственных и правоохранительных органов, а также государственной фельдьегерской службы составит 3 739 тенге (не касается солдат срочной службы).

Зарплаты

Заработная плата учителей увеличится на 25 %, работников культуры – на 35-50 %, социальной сферы – на 30-60 %.

Педагогам, награжденным почетным званием «Қазақстанның еңбек ұстазы», предусмотрена единовременная выплата в размере 1000 МРП, а преподавателям государственных организаций образования в области физкультуры и спорта и военных учебных заведений, имеющих степень магистра, выплатят в размере 10 МРП.

Пенсии

Солитарная пенсия будет повышена на 7 %, ее минимальный размер составит 38 636 тенге. При этом государственная базовая пенсионная выплата вырастет на 5 % и ее минимальный размер составит 16 839 тенге.

Адресная соцпомощь и гос-пособия

С 1 января размеры государственных социальных пособий по инвалидности, по случаю потери кормильца будут повышены на 5 % в связи с изменением величины прожиточного минимума.

Так, размеры государственных социальных пособий по инвалидности от общего заболевания составят от 32 431 тенге до 59 872 тенге в зави-

симости от группы инвалидности.

Размеры пособия по случаю потери кормильца будут составлять от 26 818 тенге до 65 797 тенге в зависимости от количества иждивенцев. При этом круглые сироты будут получать по 36 796 тенге на каждого, но не более 79 829 тенге на всех нетрудоспособных членов семьи.

Единовременное пособие по случаю рождения ребенка увеличится: на первого, второго и третьего ребенка – до 100 776 тенге (38 МРП), на четвертого – до 167 076 тенге (63 МРП).

Ежемесячные пособия по уходу за ребенком до года для неработающих женщин составят: на первого – 15 276 тенге (5,76 МРП), на второго – 18 061 тенге (6,81 МРП), на третьего – 20 819 тенге (7,85 МРП), на четвертого и более – 23 603 тенге (8,9 МРП).

Размер ежемесячного государственного пособия многодетным матерям, награжденным подвесками «Алтын алқа», «Күміс алқа» или получившим ранее звание «Мать-героиня», награжденным орденами «Материнская слава» I и II степени, выплачиваемого независимо от дохода, составит 16 973 тенге.

Размер пособия, назначаемого и выплачиваемого матери или отцу, усыновителю (удочерителю), опеку (попечителю), воспитывающему ребенка-инвалида до достижения им совершеннолетия, с 1 января 2020 года составит 43 657 тенге (1,4 ПМ). Также предусмотрено изменение параметров, которые используются при назначении социальных выплат по утрате трудоспособности, потере кормильца и потере работы. Это позволит увеличить данные выплаты в среднем на 30%.

К примеру, для человека, потерявшего работу, ранее имевшего среднемесячный доход в размере 100 тыс. тенге и стаж участия в системе соцстрахования более 5 лет, сумма выплаты вырастет с 30 000 тенге до 41 600 тенге.

Кроме того, появится новое госпособие семьям, имеющим 4 и более несовершеннолетних детей или студентов очной формы обучения в возрасте до 23 лет. Оно будет назначаться вне зависимости от доходов семьи, в дифференцированных размерах:

с 4-мя детьми – 42 496 тенге; с 5-ю детьми – 53 127 тенге; с 6-ю детьми – 63 757 тенге; с 7-ю и более детьми – 74 388 тенге.

Стипендии

С 1 января 2020 года студенческие стипендии увеличатся на 25 %. Так, стипендия студентов бакалавриата составит 26 186 тенге, магистратуры – 66 913 тенге, а докторантуры – 102 498 тенге.

Обязательное социальное медстрахование начнет действовать с начала 2020 года. Оно охватит порядка 94,5 % населения.

Согласно установленным ставкам отчислений, работодатели будут выплачивать 2 процента от фонда заработной платы, работники – 1 процент от оклада (или 10 МЗП), индивидуальные предприниматели, крестьянские хозяйства, занимающиеся частной практикой лица – 5 процентов от 1,4 МЗП, работающие по договорам ГПХ – 1 процент от дохода (или 10 МЗП), самостоятельные плательщики – 5 процентов от 1 МЗП.

Реорганизация Нацбанка

Национальный банк Казахстана будет реорганизован с 1 января 2020 года. От него отделится и станет самостоятельной новой структурой – Агентство по регулированию и развитию финансового рынка.

Кредитование

В новом году предусматривается введение регулирования и надзора в отношении всех юрлиц, предоставляющих займы населению.

Все субъекты кредитования – банки и микрофинансовые организации будут работать в одном поле и соблюдать полный спектр требований по защите заемщиков. Это условия договора займа, предельные ставки вознаграждения, необходимость предоставления информации в кредитные бюро, соблюдения коэффициента долговой нагрузки и другие.

Также изменятся подходы к расчету долговой нагрузки заемщиков: введен запрет на предоставление займов гражданам с доходом ниже прожиточного минимума, а также повышены требования к достаточности собственного капитала банков.

Так, граждане с доходами ниже

величины прожиточного минимума, не смогут получить беззалоговый кредит в коммерческом банке. Прожиточный минимум в 2020 году в Казахстане – 31 183 тенге. Кредит также не смогут получить безработные, поскольку для получения займа необходимо предоставить данные об официальном доходе за последние 3-12 месяцев.

Вместе с тем при просрочке выплаты по кредитам более трех месяцев, или 90 дней, банкам запрещено начислять комиссии.

Освобождение от налогов

По поручению Главы государства с января 2020 по январь 2023 года лица, применяющие специальные налоговые режимы и признаваемые субъектами микро- или малого предпринимательства, в том числе плательщики единого земельного налога, будут освобождены от уплаты следующих налогов:

корпоративного (индивидуального) подоходного налога (кроме удерживаемого у источника выплаты); социального налога; единого земельного налога.

При этом освобождение не распространится на лиц, осуществляющих следующие виды деятельности: деятельность, связанная с оборотом наркотических средств, психотропных веществ и прекурсоров; производство или оптовая реализация подакцизной продукции; деятельность по хранению зерна на хлебоприемных пунктах; проведение лотереи; деятельность в сфере игорного бизнеса; деятельность, связанная с оборотом радиоактивных материалов; банковская деятельность (либо отдельные виды банковских операций) и деятельность на страховом рынке (кроме деятельности страхового агента); аудиторская деятельность; профессиональная деятельность на рынке ценных бумаг; деятельность кредитных бюро; охранный деятельность; деятельность, связанная с оборотом гражданского и служебного оружия и патронов к нему; деятельность в сфере недропользования, в том числе деятельность старателей; реализация полезных ископаемых, в

том числе деятельность трейдеров, деятельность по реализации угля, нефти; розничная реализация отдельных видов нефтепродуктов: бензина, дизельного топлива и мазута; внешнеэкономическая деятельность.

Повышение акцизов на бензин

С 1 января 2020 года в 2 раза вырастут акцизы на бензин – с 10 500 тенге до 24 435 тенге за тонну. Это приведет к увеличению цены за литр топлива на 10 тенге.

Оснащение школ камерами видеонаблюдения

Министр образования и науки Асхат Аймагамбетов сообщил, что в 2020 году планируется охватить все школы видеонаблюдением.

По его словам, к установке системы видеонаблюдения будет применяться комплексный подход: устанавливать камеры будут в тех местах, где они действительно нужны; будут учитываться требования по количеству дней записи; также учтут требования по разрешению на видеозапись.

Важно, чтобы сигнал с этих камер уходил в центр оперативного реагирования, где специалисты будут наблюдать за происходящим.

Новые пошлины за посылки и ввоз товаров

С 1 января 2020 года вводятся новые нормы беспошлинного ввоза товаров для личного пользования, международных почтовых посылок для физических лиц – 200 евро и 31 килограмм. При этом отменяется ограничение на количество посылок в месяц.

Будут учитываться цена и вес каждой отдельной посылки. В случае превышения установленных норм потребуются уплата таможенных платежей в размере 15 процентов от стоимости, но не менее двух евро за килограмм веса в части превышения стоимостной и/или весовой нормы.

По материалам zakon.kz.

Отырар мен

Еліміздің Мемлекеттік хатшысы 2013 жылы Елбасының тапсырмасымен «Халық – тарих толқынында» атты бағдарламаны қолға алды. Арнайы комиссия құрды. Астанаға еліміздің бірқатар тарихшы ғалымдарын жинап жиналыстар өткізді. Ақылдасты. Осы іске Шоқан Уәлиханов атындағы Тарих және этнология институты арқылы біраз қаржы бөлінді. Біздің Шығыстану институтының ғалымдары да одан тыс қалған жоқ. Содан шығыстанушыларымыздың бірқатары Моңғолия, Қытай, Үндістан, Иран, Түркия, араб елдерімен қатар Еуропа жұртына да жіберілді.

2013 жылдың жазында мен де Түркияның Ыстанбұлында болып, атақты Сүлеймания, Баязит, Миллет, Нури Османия және тағы басқа да кітапханалардан бірнеше мың беттей материал алып қайттым. Осы іс 2014 жылы тағы да жалғасты. Бұл жолы Марокко мен Испанияны таңдадым. Өйткені өткен ғасырдың 1975-1976 жылдары Рабаттағы V Мұхаммед атындағы университетте біліктілік арттырудан өткенмін. Дін қызметінде жүргенде бірнеше рет Испанияда да болғанмын. Осы жұрттардың кітапханалары мен қолжазба қорларында біздің орта ғасырлардағы тарихымызға қатысты біраз құнды дүниелер бар екенін білгендіктен тағы да сол елдерге барғанды жөн көрдім.

Сонымен 2014 жылдың 12-21 қыркүйегінде Испания Корольдігіне аттандым. Сол елдегі атақты Эскуриал қаласына зиярат еттім. Ол Мадридтің батыс жағында 60 шақырым жердегі Сьерра де Гвадаррама тауының етегінде екен. Шаһардың негізі 1557 жылы қаланған деседі. Ондағы XVI ғасырдан бері дін және білім ордасы һәм кітапхана да қызметін атқарып келе жатқан даңқты кітапхананың бай қорымен таныстым. Ол Ватикан кітапханасынан кейінгі екінші орында көрінді. Мұнда әлемдегі ең көп араб қолжазбалары сақтаулы. Папа Григорий XIII Эскуриал кітапханасынан кітап ұрлаған жан діннен шығады деген. Сол себепті ондағы дүниелер жақсы сақталуда.

Директоры: «Қазақстан елшілігінің хатын алғанбыз. Көмектесеміз. Бізде ескі қолжазбалар өте көп. Бірақ Орта Азияға байланыстылары аздау-ау деймін. Испанияның Андалусия өлкесін 711 жылдан 1492 жылға дейін арабтар биледі. Олар ғылым мен мәдениет бойынша үлкен із қалдырды. Испан елінде Кордова халифаты болған. Кордовада 830 жылдары салынған зәулім мешіт қазір де тұр. Севильядан да қамал, мешіт пен олардың биік мұнараларын көресіз. Гренада ше? Ол туралы ұзақ әңгімелеу керек. Осындай қалалардан көптеген Гарнати-Гранадалық, Ишбили - Севилиялық, Куртуби - Кордовалық, Тулайтили - Толедолық секілді т.б. ғалымдар шыққан. Олар қалдырған сандар жазба мұраларды әлем ғалымдары әлі зерттеуде. Біздің қолжазба қорында ортаазиялық ғұламалардан гөрі Мағрибтық (Тунис, Алжир, Марокко) және Андалусиялық ғалымдардың дүниелері көп. Мен араб тілі мен әдебиеті және исламтандың маманы емеспін. Ол жайлы қазақстандық қонақ менен жақсы білетін болар. Іске сәт. Бізден еш кедергі болмайды», деді.

Эскуриалдан әуелі ислам мәдениеті мен біліміне қатысты қолжазбалар каталогын парақтап шықтым. Нәтижесінде ортағасырлардағы Қазақстан мен Орта Азияның кемеңгерлері: Әбу Насыр әл-Фараби (870-950), Әбу Йакуб Сирадж ад-дин Йусуф бин Әбу

Бакр бин Мухаммед бин Әли әл-Хорезми ас-Саккаки (1160-1299), Сағад ад-дин Масуд бин Умар ат-Тафтазани (1322-1390), Әбу-л Қасым Махмуд бин Умар бин Ахмед аз-За-махшари әл-Хорезми (1075-1144) секілді т.б. ойшылдардың еңбектерін көрдім. Мені қуантқан Әбу Насыр әл-Фараби (870-950) бабамыздың теріге жазылған 10 трактатының табылуы еді.

Әбу Насырдың жинағы 612 санмен беріліпті. Қолжазбаның бастапқы беттері ескіріп сарғайған. Жыртылған тұстары да бар. Санмен басталған беттегі шығарма атауынан кейін 16 жол тіпті көрінбеуге айналыпты. Оқылуы қиын болды. Одан кейінгі беттердегі жазуларды айқынырақ деуге болады. 5-беттен әрі қарай көптеген сөздердің асты қызыл-қоңыр сиямен сызылып отырған. Оны трактаттарды көшірген хаттат сызды ма, жоқ па, білмедім.

5-бет басмаламен басталған. Одан соң пайғамбарымыз Мұхаммедке (с.ғ.с.) салауат айтылған. Одан кейін «Тағлиқ ли-Әби Бакр Мұхаммед бин Йахия бин ас-Саииғ рахимаһу Алла ала китабиһи Әби Наср бин Мұхаммед әл-Фараби радиа Аллаһу анһу фи Исағуджи» деген жолдарды оқыдым. Қолжазба 126 бет.

Сондай-ақ Эскуриал кітапханасынан Шымкент қаласының шығысындағы 12 шақырым жердегі ежелгі Исфиджаб-әл-Байда-Сайрам қаласында орта ғасырларда туылған ағайынды екі ғалымның [Ала ад-дин ас-Сайрами – XIVғ.] мен [Сайф ад-дин ас-Сайрами әл-Масри әл-Ханафи] трактаттарының табылуын да үлкен оқиғаға балауға болады.

Ала ад-дин ас-Сайрами (Әли ибн Ахмед ибн Мұхаммед ас-Сайрами әл-Ханафи (?-1388) ортаазиялық ортағасырлық ас-Саккакидің «Мифтах әл-улум» атты трактатының бір бөлігіне 1342 жылы түсіндірме жазыпты. Көлемі 139 бет. Әр бет жолы 23 қатардан тұрады. Ал [Низам ад-дин] Йахия бин Йусуф ас-Сайрамидің (?-1429/1430 ж. қайтыс болған) дүниесі «Китаб Хашия әл-Мутаууал ли-шейх... Йахия бин Сайф ас-Сайрами» деп аталған. Сөйтіп оның еңбегінің ортаазиялық кемеңгер Сағад ад-дин ат-Тафтазаниге қатысы бар.

[Низам ад-дин] Йахия бин Йусуф жоғарыда айтылған Сайф ад-диннің баласы.

Кейбір деректерде оның аты-жөні Абд ар-Рахман ибн [Низам ад-дин] Йахия ибн Йусуф ибн Мұхаммед ибн Иса шейх аш-шуйух Адуд ад-дин ибн шейх аш-шуйух әл-аллама Сайф ад-дин ас-Сайрами әл-Ханафи деген ұлы да болғандығы айтылады.

Сондай-ақ оның есімі Әбу-л Аббас Таки ад-дин Ахмед бин Мұхаммед бин Мұхаммед бин Хасан Әли бин Йахия әл-Қустантини аш-Шумунни әл-Мисриге (1398-1468) байланысты да аталады. Деректерде аш-Шумунни дәріс алған ғұламалар ішінде [Низам ад-дин] Йахия бин Йусуф ас-Сайрами де бар.

Әбу Насыр әл-Фараби әлемге белгілі болса, ал қазақ жерінің ежелгі шаһарларының бірі Сайрамнан шыққан парасат иелерін жұрт түгілі ғалымдар да әдетте біле бермейді.

Араб қаламгерлері ортаазиялық тарихшы, ірі ғалымдар Джалал ад-

дин Гурлани, Сыр бойының шынары Хұсам ад-дин Сығнақи, Бұхаралық Хафиз ад-дин әл-Бұхари, имамдар шамшырағы деп танылған Мұхаммед Абд ас-Саттар әл-Кердери және т.б. атай отырып, осы тізімнің бас жағына Ала ад-дин ас-Сайрамиді бостан-босқа қоймаған.

Сайрами бабаларымыздың ізбасарлары Низам ад-дин ас-Сайрами мен оның баласы Абд ар-Рахман (Адуд ад-дин) ас-Сайрамилер де ата, әкелеріне тартып, білімді, парасатты азаматтар болған.

Ала ад-дин ас-Сайрами жайлы айтқанда арабтың аталмыш тарихшылары оған әл-алим (ғалым), әл-аллама (даңқты ғалым), мұдаррис әл-ханафийа (ханафи мазһабының ұстазы), шейх әл-хадис (хадистің шейхы [білгірі], әл-байан (сыпаттау), әл-фиқһ (мұсылман заңы), әл-усул (ғылым негізі) деген эпитеттер беріп, оларды құрметті эпитеттермен атауы, олардың сондай құрметтерге лайық болуынан деп ойлаймыз.

Осыған қарап қазақ жері қалаларының моңғол шапқыншылығынан соң XIV-XV ғасырларда да өз маңызын жоғалтпаған деуге болады. Осындай бабалармен бүгінгі тәуелсіз Қазақстанның ұландары мақтануы керек.

Сайрамилер демекші, орта ғасырларда мамлюктер және ислам білім, ғылымы, мәдениетінің орталығы болған Каирге 2000-2013 жылдары халықаралық діни конференцияларға барған сайын жиын арасында атақты әл-Азһар университеті маңындағы ескі махаллаларды аралап, кезінде Бейбарыс бабамыз (1217-1277) салдырған мешіт пен медресені, ханакаларды көріп, бабалар ізімен талай жүрдім.

20 млн-дай халқы бар Каирдың бір ауданы қазір Сұлтан ағзам аз-Заһир Бейбарыс атамыздың атымен аталады.

Бейбарыс медресесін XIII-XIV ғасырларда тараздық үлкен ғалым һибатул-ла ат-Тарази (1272-1233) басқарғаны белгілі. Сөйтсек Тарази, Түркістани, Иқани, әл-Фарабилерден басқа, мұнда Сайрами атты бабаларымыз да тұрған екен және олардың бәрі де халық пен биліктің де үлкен құрметіне бөленген.

Каирге Әбу Насыр әл-Фараби (870-950) де ат ізін салған деген деректер бар.

Жалпы ортағасырларда Египет пен Шам жұртында өмір сүріп, онда ізгілікті із қалдырған қазақ жерінің перзенттері аз емес.

Бейбарыс (1217-1277) мешітінен онша қашық емес әл-Худайри көшесіндегі ас-Сұргамишия медресесіне бір кездері Түркістан маңындағы Иқан селосының тумасы Қауам ад-дин әл-Итқани (Иқани) әл-Фараби ат-Түркістани (1286-1357) де басшылық еткен.

Сайрамның саңлақтары

Сөйтіп Египет пен Шам елі және Багдад пен Басра шаһарларын да ежелгі мәдениет ошақтары десек, ол мәдениетте біздің Сайрами, Тарази (1272-1333), әл-Фараби (870-980), Түркістани, Сығнақи (1240-1317) Женди бабаларымыздың да қосқан мол үлесі бар.

Сонымен Испаниядан табылған бабалар мұрасымен таныстыру үшін Мадридтегі елшілігіміздің 1-хатшысын шақырдым. Ол аталған шығармаларды көзімен көріп, қолымен ұстады. Кітапхана директорынан маған олардың көшірмелерін жасап беруді өтінді.

Ал Эскуриал және Мадридтің ұлттық кітапханасында да Әбу Насыр әл-Фарабидің «Музыканың үлкен кітабы» атты белгілі еңбегі және отырарлық тағы бір оқымысты әл-Джауһари әл-Фарабидің (?-1003) (Әбу Насыр Исмаиыл бин Хаммад (?-1003)) «Ас-Сихах» («Тадж әл-лұға уа сихах әл-арабийа») атты араб тілі мәселесіне арналған еңбегінің қолжазбаларын көрдім.

Бұл екеуінің аталмыш дүниелерін 2013 жылы Ыстанбұлдағы Сүлеймания кітапханасынан алып келгендіктен және олардың менде кітаби нұсқасы болғандықтан көшірмесін жасатуды қажет етпедім.

Есесіне Мадридтегі ұлттық кітапханадан Нидерланд астанасы Амстердамда 1966 жылы жарияланған неміс шығыстанушысы - арабист, библиограф Морис Штейншнейдердің (1816-1907) «Әл-Фараби» атты монографиясының көшірмесін түсіртіп алдым. (Moritz Steinschneider, Al-Farabi (Alpharabius) des Arabischen Philosophen Leben und Schriften, Amsterdam 1966).

М.Штейншнейдер ортағасырлық Ибн Саид әл-Қифти мен Ибн Әби Үсайбигаға сүйене отырып Әбу Насырдың 103 трактаттарының атын атаған. Ол осысымен де құнды.

Шынында да, Испанияның Андалусия өлкесінде ислам өркениетінің үлкен ізі қалған. Ол жерде ислам мәдениетіне де қызығушылық, құштарлық биік деңгейде еді. Ол жайлы академик И.Ю.Крачковский (1883-1950): «Арабтардың Испанияны жаулап алуының нәтижесінде араб тілі осы елдің дәулеттілер ортасының әдеби тіліне айналды. Бұл ретте айта кетер жайт – Испанияны арабтар алғанға дейін дүниаяуи әдебиет онда болған жоқ. Қолданыстағы латын тіліндегі кітаптар тек діни сарында ғана еді. Сауаттылық діни ортаға ғана тиесілі-тін. Сол себепті де арабтардың жаулап алуынан кейін 100 жыл өткенде, IX ғасырда, Кордова қаласының епископы былай деп жазды: «Менің діндестерімнің көпшілігі арабтардың өлеңдері мен ертегілерін оларды жоққа шығару үшін емес, керісінше осы тілде дұрыс та шебер сөйлеу үшін зерделейді. Латын тілінде оқып, қасиетті жазбаларға түсіндірме жасай алатын бірер адамның өзін табудың өзі қиын болып барады. Олардың арасында «Інжілді», елшілер мен сахабаларды оқытындар бар ма? Өкінішке қарай

христиан жастарының ішінде таланттылығымен көрінгендер тек қана арабтардың тілі мен әдебиетін ғана біледі, араб тіліндегі кітаптарға қызыға қарап зерделегені, өз тілдерін ұмытқаны сонша, латын тілінде аз-мұздап досына хат жаза алатындардың жүзден біреуі табылар ма екен? Керісінше араб тілінде жоғары деңгейде сөйлей алатындар мен осы тілде әдемі өлең жаза алатындар арабтардың өздерінен де көп», деп күйіне айтқанын келтіреді.

Арабтар Испанияға үлкен өркениет, мәдениет әкелген, кезінде испандықтар ислам мәдениетіне қатты қызыққан. Арабтар Андалусияға қала-

қызықтырғаны Фараб және Отырардан шыққан ғалымдарға арналған материалдар еді. Энциклопедияда Отырарға (авторы W.Bazthold [B.Spaler]) және одан шыққан Әбу Насыр Мұхаммед әл-Фарабиге (R.Walzer), Әбу Насыр Исмаиыл бин Хаммад әл-Фарабиге (L.Korpf), Әбу Ибраһим Исхак бин Ибраһим әл-Фарабиге (H.Fleisgh) және жетісулық Жамал Қаршиге (P.Jackson), қалалардан Тараз (G.E.Bosworth), Женд (G.E.Bosworth) секілді шаһарларға да жеке-жеке құнды да тың материалдар пайдаланылып жазылған мақалалар беріліпті. Айта кетер жайт «Ислам энцикло-

(Alpharabius) des Arabischen Philosophen Leben und Schriften. Amsterdam 1996, 268 p.

Ал Испанияның ұлттық кітапханасындағы 627 қолжазба атақты Әбу Әли Ибн Сина (980-1037) (поэзиясына) қатысты боп шықты.

Қазақ жері рухани, мәдени жазба және материалдық мұраларға бай болған. Орта ғасырларда еліміздің әсіресе оңтүстігінде Баласағұн, Тараз, Шелжі, Жікіл, Исфиджаб-әл-Байда-Сайрам, Манкент, Отырар, Сүткент, Түркістан, Баладж, Сауран, Сығанақ, Қыпшақ, Аркөк, Асанас, Женд секілді үлкенді-кішілі шаһарлары, қорғандар мен қамалдары болды. Олар қадери халінше мәдени, ғылыми орталық қызметін де атқарды. Онда талай ойшылдар, кемеңгерлер, даналар, ғалымдар тұрып, құнды шығармалар туындатты. Өкінішке қарай түрлі жылдар мен ғасырлар, кезеңдерде ол дүниелер жан-жаққа шашырап кетті немесе жоғалды.

Мен тауып әкелген, көрсеткен жазба дүниелер солардың қаламынан туған, солардан қалған немесе солар жайлы жазылған еңбектер.

Олар орыс, қазақ тілдеріне аударылып, зерттелсе ұлтымыздың шынайы

Эскуриал кітапханасы

тарихын байытуға және қазақ мемлекеттілігінің құрылғанына байланысты жазылар, зерттеулер жобаларға көмегі тиері сөзсіз. Сол үшін оларды ғылыми айналымға кіргізе беру қажет. Сондай-ақ мұндай дүниелер:

– Қазақстанның ортағасырлық кезеңдеріндегі тарихын жаңа материалдармен байытады.
– Жоғары және арнаулы орта білім оқушыларына арналған оқулықтар мен оқу құралдарына Қазақстанның осындай ортағасырлық ғұламалары мен олардың еңбектерін кіргізе беру ләзім.
– Даланың ортағасырлық ғұламалары мен ойшылдарының шығармаларынан антология құрастыру керек.
– Олардың шығармаларын насихаттау және зерттеуге арналған халықаралық ғылыми теориялық және ғылыми-практикалық конференциялар өткізу ләзім.
– Магистрлер мен Phd докторларына үміткерлер жазатын ғылыми жұмыстар мен диссертацияларға олардың өмірі мен шығармашылығына арналған тақырыптар ұсыну керек.

Испаниядан Әбу Насыр әл-Фарабидің төмендегі 10 трактаты, екі Сайрамидің шығармалары мен аталмыш М.Штейншнейдердің (1816-1907) де неміс тіліндегі әл-Фараби атты зерттеуін елге жеткіздім:

1. Кітаб тағлиқ Исагуджи ала фурфуриус.
2. Ард Әби Насыр фи кітаб Барирминийас.
3. Кітаб әл-ибда.
4. Кітаб Әби Насыр фи-л қийас.
5. Иртияа фи Кітаб ат-тахлил.
6. Калам ала аууал кітаб әл-бурхан ли Әби Бакр бин Йахиа.
7. Қаул Әби Бакр Мұхаммед бин Йахия Кітаб әл-Бурхан.
8. Шарх Садр әл-мақала әл-аууал бин кітаб Иқлидис ли-Абу Насыр Мұхаммед бин Мұхаммед әл-Фараби.
9. Шарх әл-мақала әл-халлис минһу ли-Аби Насыр айдан.
10. Кітаб әл-мақулат.
11. [Низам ад-дин] Йахия бин Йусуф [Сайф аддин әл-Мисри әл-Ханафи] ас-Сайрами. Кітаб Хашия әл –Мутаууал ли-шейх.
12. Ала ад-дин ас-Сайрами. Ас-Саккакидің «Мифтах әл-улумына түсіндірме».
13. Moritz Steinschneidez. Al-Farabi

**Әбсаттар қажы ДЕРБІСӘЛІ,
Р.Б.Сүлейменов атындағы
Шығыстану институтының
директоры, ҚР Жоғары мектеп
ҒА-ның академигі, филология
ғылымдарының докторы,
профессор.**

Муған Жерге еделем

Байқағын

Байқауда керек байкарды,
Талдағын және айғайды.
Үңілгін тағы көргенде,
Сағым боп көзді алдарды.

Болмасын жерің балшықтау,
Жетерсің жазса, қашық-ау.
Арбамен қоян алғанда,
Ойланып басқын, асықпа-ау.

Көнілің тілер бәрін де,
Ауыспа болған күндерде.
Уақыттың өзі емші ғой,
Кисыңды сәтті жөндерде.

Абайла достым, абайла,
Қараңғы жолсыз түндерде.
Барғын-ау /баба/...басына,
Сапарға шығар күндерде.

2002 жыл.

Құрметті апай Ақтамақ

Апайым деп Ақтамақ,
Асығады балалар!
Мейірінен бақ тарап,
Тасынады балалар!

Апайым деп Ақтамақ,
Әр күн ешкім қалмайды.
Өлең мен ән жаттап ап,
Апайына арнайды.

Білетін тілді баптауды,
Балабақша ғажап-ақ.
Балабақша ұжымы,
Дайындауда «Азамат».

Балалардың барлығы,
Ақтай білсін үмітті.
Азамат болсын әрбірі,
Білімді де білікті.

Бала пейіл періште,
Шын жақсыны мақтамақ.
Кенеліңіз жеміске,
Құрметті апай Ақтамақ.

2014 жыл

Ғабийн Мүсіреповке

Таулардың таусылмаған сырларына,
Жан тимеген ерекше қырларына.
Теңеймін, теңей берем сізді аға,
Ғаламның қайта тумас ұлдарына.

Талағай тіршілікте аласармай,
Сүйсінтіп баурадыңыз қуантардай.
Ана деген алыптар бейнелерін,
Жасапсыз күнмен теңдес шуақтардай.

Оқыған талай адам таңғалатын,
Бейнелердей болсақ деп тамсанатын.
Арманға үміт жаққан көп кейіпкер,
Жүрекке тағы барып сомдалатын.

Өнердің таусылмайтын кереметі,
Баурап-ап жаныңызды билетеді.
Бір тумас, өміршең қас жүйріктері,
Өз халқың болмақтарға үйретеді.

Айдынды Алақөл даласы небір айбынды ұлдарымен мақтана алады. Солардың бірі, халықаралық ақпараттан-дыру академиясының академигі, ауыл шаруашылығы ғылымдарының кандидаты, бөдене құсын зерттеп Қазақстанда тұңғыш кандидаттық диссертация қорғаған ғалым, Екпінді ауылының тумасы, қазіргі уақытта орман ресурстары және аңшылықтану кафедрасының қауымдас-тырылған профессоры, 120 - дан аса ғылыми еңбегі бар азамат, «Алаш ұстазы» және «Отан патриоты» медальда-рының иегері, ақын, Қазақстан авторлары қоғамының мү-шесі Байбатшанов Мұхтар Қасенұлының бір топ өлең-дерін назарларыңызға ұсынамыз.

Ол - жас аға

Олжас Сүлейменовке

Бірдің емес бір халықтың муң - мұқтажын айтатын,
Барша жанды «бауырым» деп бауырына тартатын.
«Артық туған ерлерім» мен елім қандай бақытты,
Ар алдында арсыздарды жер ғып, «жоқ қып» басатын.

Көзі болып халықтың, сөзі болып алыптың,
Қиын қыстау кезеңдермен болғандығын сан ұқтым.
Орын алып әр жүректің төрінен
Және дағы санасында «мәңгі қалып тарихтың».

Тебіренгіп тәнті ғып, барын айтты «жайтты» ұғып.
Өрлігімен ерлігіне қайран қалды «топ» тұрып.
Ризалықтың отын мәңгі жүрегіне жақтырып,
Жүрген біздің «ТАУ тұлғалар» тұрады ылғи жаңғырып.

Жаңғырығы біз үшін-ау әлі талай тақырып,
Тақырыбы шақыратын шабытымызды асырып.
Шақырудан шаң жұқпайтын жыр жазып,
Рух аламын Ол ағадан Жас ағадан жаңғырып,
Бітпесін деп жаңғырық, бітпесін тек жаңғырық.
... Олжас аға!!! Мәңгілікке жаңғырып...

2003 жыл

Кенжесхан апайым 70 жасқа толғанда

Құтты болсын мерейленген жасыңыз,
Жасыңызға тағы көп жас қосыңыз.
Ел алдында, бала-шаға қасында,
Жүзге жетіп, одан ары асыңыз.

Жарқыратып ақыл, білім шырағын,
Өткердіңіз талай тағдыр сынағын.
Бар қазаққа мәлім болды атыңыз,
Мақаншыдан шыққан мықты мұғалім.

Алдыңыздан атсын өмір нұр-таңы,
Бойыңызда батырлықтың жүр қаны.
Өзіңізге ұзақ өмір тілейміз,
Қаракерей Қабанбайдың ұрпағы!

2019 жыл

Дүбірлеген жыл тоуы тез өтеді

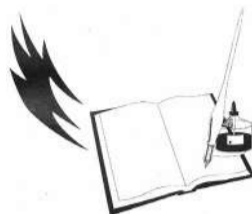
Жаңа жылда жаңа ойды алаулатып,
Келер күнге үмітпен қарау бақыт.
Шырша айналған жандармен айналуға,
Көңіл ғашық болатын "талай жақұт".

Шырқап билеп барлығы ән салады,
Ескі әуендер қайтадан шырқалады.
Құтты болсын айтумен жаңа достар,
Жаңа жылды ерекше той қылады.

Осылай қарсы алуға не жетеді,
Дүбірлеген жыл тойы тез өтеді.
Барша жанға үміттің дәнін берген,
Жаңа жылға Әй-қалқа не жетеді?

Не жетеді, Әй-қалқа не жетеді...

2004 жыл

Алақөл деген қазақтың Алтын алқасы

Күлдір де, күлдір күренді мінген кешегі,
Анамның ары, бабамның бағы беселі.
Қасиет қонған, өсиет болған біздерге,
Алақөл жақтан сыр толы самал еседі.

Тарихтың аршып ақтарар болсам қойнауын,
Берекем артып, аспандай түсер айбарым.
Найзасын ұстап Қабанбай өткен бұл мекен,
Көтеріп көкке қазақтың кие байрағын.

Сол үшін қымбат алтындай маған әр тасы,
Тектілік тұнған ырыстың қайнар ортасы.
Сағынып барсам анамдай құшақ жаятын,
Алақөл деген қазақтың – Алтын алқасы.

2018 жыл

Сен мені білмейсің ұғынбаған,
Ұғынбаудан осы өлең туындаған.
Оралса деп баяғы күнім маған,
Қиялымның өзі де қиындаған.

Сен мені білмейсің түсінбеген,
Түсінбеген сәтіне кешім етем.
Ұғынып бір кешір деп келгенің де,
Сол бейненді өлеңғып мүсін етем.
Сен мені білмейсің
...Қайтейін.

2003 жыл

Жабырқау қалада көңілсіз күн кешем,
Болашақ жалғанмен сенімсіз тілдесем.
Жоғалтып алардай жақсысын жаһанда,
Күздегі ағаштай мұңдасып үндесім.

Көгілдір аспаным тұнжырап тұмшалап,
Сезімін әкелді маған да «шымшылап»,
Жанымның әрлігін және де нәрлігін,
Бездіртіп жіберген «құрсыншы күнсымақ».

2003 жыл

Ауыл,
Ауыл,
Өкпесі жоқ
Бауыры көп бар ауыл.
Өркендей бер,
барды берген әр ауыл
Сол ауылды
Жығатындай бір дауыл,
Өкпектейді-ау,
Өспей қалғыр, Көк дауыл,
Құрысыншы,
Өссінші
Барды берген, ауыл,
қанаттансын
Жаңарумен жақұты жанаттансын.
Және аттансын
Баяғыдай барыменен барына,
Тағы...Арына...Бағына
Ауыл.
Ауыл.

Өзгерістер енгізілді

Сопроводительные накладные на товары

УГД по району сообщает, что в соответствии со статьей 176 Налогового кодекса с 1 января 2020 года налогоплательщики обязаны выписывать сопроводительные накладные на товары (СНТ) при перемещении, реализации и (или) отгрузке товаров по территории Республики Казахстан (не позднее дня начала транспортировки или отгрузки); при ввозе товаров на территорию Казахстана с территории государств, не являющихся членами Евразийского экономического союза (не позднее дня, следующего за днем выпуска товаров в свободное обращение); при ввозе товаров на территорию РК с территории государств, государств-членов ЕЭС (не позднее дня, предшествующего дню пересечения Государственной границы Республики Казахстан); при вывозе товаров с территории Республики Казахстан (не позднее дня начала перемещения, реализации и (или) отгрузки товаров).

Для большинства товаров оформление сопроводительных накладных начнется с 1 апреля 2020 года. С 2020 года СНТ появится в ЭСФ и модуле Виртуальный склад. Обязанность по выписке СНТ возникает не только при отгрузке и транспортировке подакцизных товаров (алкоголь, табак, нефтепродукты), но и при: импорте, реализации, перемещении товаров, входящих в перечень изъятий, импорте, реализации, перемещении маркированных товаров (табачные изделия, обувь и пр.) импорте, реализации, перемещении некоторых подакцизных товаров (нефтепродукты, алкогольная продукция и этиловый спирт и пр.) перемещении и реализации товаров, импортированных ранее из ЕАЭС.

Перечень товаров, на которые распространяется обязанность по оформлению сопроводительных накладных на товары:

1. Товары, код товарной номенклатуры внешнеэкономической деятельности Евразийского экономического союза (далее – ТН ВЭД ЕАЭС) и наименование которых

включены в перечень товаров, в отношении которых Республикой Казахстан в соответствии с обязательствами, принятыми в качестве условия присоединения к Всемирной торговой организации, применяются ставки ввозных таможенных пошлин, более низкие по сравнению со ставками пошлин Единого таможенного тарифа Евразийского экономического союза, утвержденный решением Совета Евразийской экономической комиссии от 14 октября 2015 года № 59.

2. Этиловый спирт и (или) алкогольная продукция, производство и оборот которых регулируется Законом Республики Казахстан от 16 июля 1999 года «О государственном регулировании производства и оборота этилового спирта и алкогольной продукции».

3. Отдельные виды нефтепродуктов, производство и оборот которых регулируется Законом Республики Казахстан от 20 июля 2011 года «О государственном регулировании производства и оборота отдельных видов нефтепродуктов».

4. Биотопливо, производство и оборот которого регулируется Законом Республики Казахстан от 15 ноября 2010 года «О государственном регулировании производства и оборота биотоплива».

5. Табачные изделия, производство и оборот которых регулируется Законом Республики Казахстан от 12 июня 2003 года «О государственном регулировании производства и оборота табачных изделий».

6. Товары, подлежащие маркировке в соответствии с международными договорами и законодательством РК.

7. Товары, ввозимые на территорию РК с территории государств-членов Евразийского экономического союза.

8. Товары, вывозимые с территории РК на территорию государств-членов Евразийского экономического союза.

УГД Алакольского района.

ларын жүзеге асыру кезінде бейне және фото фиксация құралдарымен жарақтандыру (Өсімдіктер карантині туралы) ҚРЗ);

- тіркеуден кейінгі бақылауды жүзеге асыру кезінде бұрын тіркелген пестицидтерге тіркеу куәліктерін қайтарып алу үшін негіз белгілеу «Өсімдіктерді қорғау туралы» ҚРЗ);

- карантинге жатқызылған өнімге тек әкелінетін ғана емес, сондай-ақ Қазақстан Республикасының аумағы арқылы өткізілетін өнімге қойылатын фитосанитариялық талаптарды белгілеу;

- бактериялық күйігін жұқтырған жеміс-жидек дақылдарын оқшаулауға және жоюға бағытталған іс-шараларды уақтылы өткізуге АШТӨ-ні ынталандыру;

- фитосанитариялық іс-шараларды жүргізу қағидаларын бекіту («Өсімдіктерді қорғау туралы» ҚРЗ).

Сондай-ақ, көршілес мемлекеттермен шекара маңы аумағындағы фитосанитариялық бекеттерде карантиндік фитосанитариялық бақылаудың тиімділігін қамтамасыз ету үшін Кәсіпкерлік кодекске «мемлекеттік тіркеуден өтпеген пестицидтерді, жалған пестицидтерді өткізу, сақтау, қолдану және (немесе) әкелу фактілерін анықтау бойынша аумақтар мен объектілерге тексеру жүргізу, мемлекеттік фитосанитариялық бақылау объектілерінің жай-күйін айқындау бойынша бақылауды жүзеге асыруды» енгізу көзделген.

Сонымен қатар, өсімдіктерді қорғау жөніндегі мемлекеттік инспекторларға әкімшілік құқық бұзушылық туралы кодекстің 415 және 416-баптары шеңберінде пестицидтер айналымы саласындағы техникалық регламенттердің талаптарын бұзғаны үшін хаттамалар мен қаулылар толтыру құқығы берілді.

Жалпы қолданыстағы заңдар мен кодекстер Еуразиялық экономикалық одақтың нормативтік құқықтық актілеріне сәйкес келтірілуде, сондай-ақ, өсімдіктер карантині және оларды қорғау саласындағы құқықтық реттеудегі олқылықтар, қайшылықтар және коллизиялар жойылуда.

ҚР АШМ АӨК МИК аудандық аумақтық инспекциясы.

Қазақстан Республикасының 2019 жылғы 28 қазандағы №268-VI Заңының «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне агроөнеркәсіптік кешенді реттеу мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» (бұдан әрі – Заң) шеңберінде өсімдіктер карантині және оларды қорғау мәселелері бойынша мынадай негізгі түзетулер енгізілді:

- шегіртке, қауын шыбыны, оңтүстік америкалық қызанақ күйесі, жеміс ағаштарының бактериялық күйігі, мемлекеттік қор жерлеріндегі карантиндік арамшөптерді қоспағанда, зиянды, аса қауіпті зиянды организмдерге, карантиндік объектілерге қарсы химиялық өңдеу жүргізу бойынша АШТӨ-ге жауапкершілікті бекіту («Өсімдіктер карантині туралы», «Өсімдіктерді қорғау туралы», «Агроөнеркәсіптік кешенді және ауылдық аумақтарды мемлекеттік реттеу туралы» ҚРЗ);

- Еуразиялық экономикалық одақтың кедендік шекарасы арқылы автомобиль өткізу пункттерінде мемлекеттік кірістер органдарынан мемлекеттік карантиндік фитосанитариялық бақылау функцияларын өсімдіктер карантині саласындағы уәкілетті органның ведомствосына кері қайтару («Қазақстан Республикасындағы кедендік реттеу туралы» кодексі және «Өсімдіктер карантині туралы» ҚРЗ);

- залалданған карантинге жатқызылған өнімді әкелуге және карантиндік объектілердің таралуына жол бермеу негізінде уақтылы шараларды қабылдау мақсатында уақытша карантиндік фитосанитариялық шараларды, шұғыл шараларды енгізу тәртібін бекіту жөніндегі ұғым мен құзырет анықталды («Өсімдіктер карантині туралы» ҚРЗ);

- карантиндік объектілердің өміршеңдік қабілетін айыру және ағаш буып-түю материалын зарарсыздандыру бойынша технологиялары бар кәсіпорындардың есебін жүргізу («Өсімдіктер карантині туралы» ҚРЗ, «Рұқсаттар және хабарламалар туралы» ҚРЗ);

- өсімдіктер карантині жөніндегі инспекторларды бақылау, іске асыру функция-

Сегодня телевизор стал неотъемлемой частью жизни. Каждый день миллионы людей наслаждаются просмотром любимых телевизионных программ, сериалов и фильмов, но мало кто знает, как осуществляется сам процесс доставки телевизионной картинки и звука до телевизоров.

В настоящее время в Казахстане функционируют два типа эфирного вещания, это - аналоговое и цифровое. На сегодняшний день уровень охвата цифровым эфирным вещанием составляет 83,93% населения, а это порядка 13,4 млн казахстанцев.

Что собой представляет аналоговое и цифровое телевидение?

Аналоговое эфирное вещание - это телевизионная система, использующая для передачи изображения и звука непрерывный сигнал. На сегодняшний день аналоговое телевидение считается устаревшим, одним из основных минусов которого является уязвимость сигнала, что приводит к помехам, ухудшению качества изображения и звука.

Чтобы вы узнали больше об аналоговом и цифровом эфирном вещании мы расска-

В чем преимущества цифр?

жем вам на примере телебашни «Көк-Тобе» и ее «Аппаратном зале аналогового оборудования».

Для ретрансляции сигнала телеканалов по сети аналогового телевидения используется один передатчик и одна частота.

Для ретрансляции телеканалов используется сеть фидерных устройств, которая передает сигналы на мост сложения.

Мост сложения – складывает сигналы от трех телеканалов и передает их на одну ретранслирующую антенну.

С целью обеспечения бесперебойной работы сети аналогового эфирного вещания в кабине управления контроля постоянно дежурит инженер мониторинга сети. Специалисты наблюдают за бесперебойной работой всех систем. В случае возникновения неисправности и прерывания подачи сигнала, специалистами в ручном режиме задействуются резервные источники подачи сигнала телерадиопрограмм.

В свою очередь, цифровое телевидение передает видео- и

аудиосигналы от транслятора к телевизору, используя цифровое кодирование и сжатие данных. Этот вид телевидения отличается более качественными картинкой и звуком.

Цифровой сигнал позволяет передать большее количество телеканалов при использовании одной частоты. Посредства одного мультиплексирующего оборудования могут ретранслироваться до 15 телеканалов. В городах республиканского значения и областных центрах задействованы по два мультиплекса, а в населенных пунктах ниже областного центра по 1 мультиплексу.

В цифровом эфирном вещании подача телевизионного сигнала полностью автоматизирована. Прием сигнала осуществляется посредством космических аппаратов Kazsat - 3 который является основным источником телесигнала и Kazsat – 2 резервный.

АО «Казтелерадио».

